

تحلیلی بر مردم سالاری دینی در ایران

محمدعلی آرمند^۱، قاسم علی محمدی^۲ و سعید فتحی^۳

۱. کارشناس ارشد جمعیت شناسی دانشگاه یزد (نویسنده مسئول) armand.ma2012@yahoo.com

۱. کارشناس ارشد جمعیت شناسی دانشگاه یزد ghasem_alimohammadi@yahoo.com

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد جامعه شناسی دانشگاه یزد fathi.saeed67@yahoo.com

چکیده

بحث از جایگاه و نقش مردم در تاسیس حکومت و نحوه اداره جامعه، از جمله مباحث مهمی است که ریشه‌های تاریخی عمیقی در قلمرو سیاست و حکومت در جوامع مختلف دارد. جمهوری اسلامی ایران معرف نگاه و رویکردی دین‌مدارانه به مردم-سالاری است. مردم‌سالاری دینی حاصل رویکرد به اراده‌ی الهی و خواست مردم، به شرط عدم مخالفت این خواست با اراده الهی، است. در این نوع از حکومت، ضمن پایبندی به خواست مردم در حوزه‌های مشخص، دین به مثابه منبع ایجادکننده مشروعیت طرح می‌شود. بر این اساس هدف از این پژوهش بررسی مفهوم مردم‌سالاری دینی در ایران و مقایسه آن دموکراسی غربی است. از روش توصیفی-تحلیلی در این تحقیق استفاده شده، جمع‌آوری اطلاعات بصورت کتابخانه‌ای، منابع الکترونیکی و مطالعه متون، پژوهش‌ها و تحقیقات انجام شده در زمینه موضوع مورد نظر جمع‌آوری و تدوین شده است. در باب سازگاری اسلام با مردم‌سالاری، باید گفت که هدف و مقصد نهایی اسلام، تعالی و تکامل انسان است. مطابق این ایده انسان‌ها باید بر سرنوشت خویش مسلط باشند زیرا انسان مجبور و تحت سلطه نمی‌تواند در حوزه عمومی و خصوصی، تصمیم‌گیر و تعالی‌طلب باشد. مردم‌سالاری دینی ماهیتاً با مردم‌سالاری غربی تفاوت دارد. مردم‌سالاری دینی با دو بال مشروعیت و مقبولیت، تعالی مادی و معنوی جامعه را هدف اصلی حاکمیت می‌داند و همانند مردم‌سالاری غربی، فقط بعد مادی زندگی انسان توجه ندارد. محور اصلی در این گفتمان، خدمت و ایجاد بستری عادلانه برای رسیدن به رشد و توسعه مادی و معنوی است.

واژه‌های کلیدی: مردم سالاری، مردم سالاری دینی، حکومت، دین، ایران